

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ИНФОРМАЦИЯ

от

ПЕТЪР ДИМИТРОВ - Министър на околната среда и водите

ОТНОСНО: Оперативното управление на водите на национално ниво в Р. България

I. СЪСТОЯНИЕ НА ВОДИТЕ В СТРАНАТА ЗА м. МАРТ 2024 г.

Общият обем на речния отток в страната за месец март е 1039 млн. м³. Стойността му е с 32% повече от предходния месец и с 9% повече спрямо месец март 2023 година.

В **Дунавския водосборен басейн** обемът на речния отток за месец март е 476 млн. м³, което е с 29% повече от предходния месец и 12% повече от март 2023 година. През по-голямата част от месеца речните нива в басейна са останали без съществени изменения или са се понижили. В резултат на валежи от дъжд в периода 5-9 март са регистрирани повишения на нивата в басейна, като по-значителни са те на р. Палакария при с. Рельово (до 76 см) и на р. Осъм при с. Изгрев (до 70 см). В периода 11-15 март повишения в резултат на валежи са регистрирани в целия басейн, по-значителни във водосбора на р. Искър (р. Палакария при с. Рельово - 131 см) и по основната река с до 70 см при гр. Нови Искър, във водосбора на р. Вит - до 150 см по основната река при с. Крушовица, във водосбора на р. Осъм - до 174 см по основната река при с. Изгрев и във водосбора на р. Янтра - до 125 см на р. Джулюница при с. Джулюница и до 99 см по основната река при с. Каранци. През изминалия месец средномесечните водни количества на реките в басейна са под месечните норми.

В **Черноморския водосборен басейн** обемът на речния отток за месец март е 42 млн. м³, което е с около 21% повече от предходния месец и 25% повече от обема за март 2023 година. През по-голямата част от изминалия месец нивата на наблюдаваните реки са останали без съществени изменения или са се понижили. В резултат на валежи в периода 11-15 март са регистрирани повишения (до 42 см) на речните нива в басейна. В периодите 5-9 и 26-31 март повишения са регистрирани във водосбора на р. Велека съответно до 56 см и до 39 см. През март средномесечните водни количества на реките в басейна са под месечните норми.

В **Източнобеломорския водосборен басейн** обемът на речния отток за месец март е 309 млн. м³, което е с 50% повече спрямо февруари и с 9% повече спрямо март миналата година. През по-голямата част от изминалия месец речните нива в басейна са останали без съществени изменения или са се понижили. В резултат на валежи от дъжд в периода 11-15 март са регистрирани повишения на речните нива в басейна, като значителни са те във водосбора на р. Арда - до 382 см на р. Крумовица при гр. Горна кула и до 366 см на р. Върбица при сп. Джебел. На 12 март, в резултат на интензивни валежи, реките Кирковска и Елбасан дере (водосбора на р. Арда) преливат и наводняват къщи и ниви, съответно край селата

Кирково и Луличка. В периодите 5-9, 19-21 и 26-31 март, в резултат на валежи има краткотрайни повишения на нивата в басейна - до 30 см. През март средномесечните водни количества на почти всички реки в басейна са под месечните норми. Над нормата за март е средномесечното водно количество на р. Въча при гр. Девин.

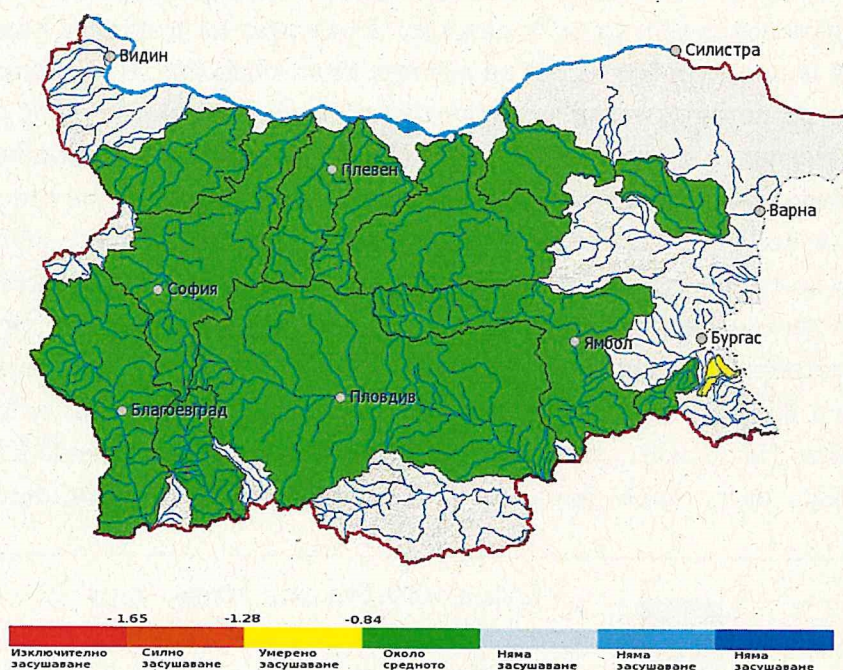
В **Западнобеломорския водосборен басейн** обемът на речния отток за изминалия месец е 212 млн. м³, което е около 19% повече от този за февруари и съвпада с този за март 2023 година. През по-голямата част от изминалия месец речните нива в басейна са останали без съществени изменения или са се понижавали. В резултат на валежи от дъжд в периода 11-15 март са регистрирани повишения на нивата в басейна, до 34 см на р. Места при гр. Хаджидимово и при м. Момина Кула (за водосбора на р. Места) и до 37 см на р. Струма при с. Марино поле (за водосбора на р. Струма). През март средномесечните водни количества на по-голямата част от реките в басейна са под месечните норми. Над нормата за март са средномесечните водни количества на р. Джерман при гр. Дупница и р. Соголянска Бистрица при с. Гърляно.

2. РЕКА ДУНАВ

Средномесечните водни стоежи за месец март на р. Дунав при измервателните пунктове в българския участък са с между 16% и 25% под нормите за месеца. Спрямо предходния месец водните стоежи на реката са с от 45 до 58 см по-ниски.

3. СТОЙНОСТ НА ИНДЕКСА НА ЗАСУШАВАНЕ

НИМХ ежесечно изчислява стойността на индекса на засушаване SRI, на база предварително определени средномесечни водни количества по поречия. За месец март 2024 г. индексите са, както следва:

- умерено засушаване – по поречието на река Ропотамо;
- около средното засушаване – по поречията на реките: Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом, Провадийска, Факийска, Тунджа, Марица, Места и Струма;
- в останалите поречия няма засушаване.

II. СЪСТОЯНИЕ НА ВОДИТЕ ЗАРЕГУЛИРАНИ В КОМПЛЕКСНИТЕ И ЗНАЧИМИ ЯЗОВИРИ ПРЕЗ М. МАРТ 2024 Г.

В Министерството на околната среда и водите ежедневно се следи състоянието на водите зарегулирани в комплексните и значими язовири, по приложение № 1 към чл. 13, ал. 1, т. 1 от Закона за водите, на базата на ежедневна информация, постъпваща от дружествата експлоатиращи язовирните стени и съоръженията към тях. Съгласно приложение № 1 към чл. 13 ал. 1, т. 1 от Закона за водите, комплексните и значими язовири са 52 броя. **Сумата от наличните в тях завирени обеми към 31 март 2024 г. е 4 135,4 млн. м³ и представлява 63,3% от сумата на общите им обеми. Сумарният завирен обем към 31 март 2024 г. е приблизително с 4,5% по-голям спрямо 29 февруари 2024 г. и с 1% по-голям спрямо обема към 31 март 2023 г.**

Част от язовирите са със значително по-ниско запълване спрямо същия период на предходни години, а именно: „Камчия“, „Ясна поляна“, „Асеновец“ и „Тича“, водите от които се използват за питейно-битово водоснабдяване и по-голямата част от комплексните и значими язовири, в т.ч. „Тополница“, „Домлян“ и „Пясъчник“, водите от които се използват за напояване.

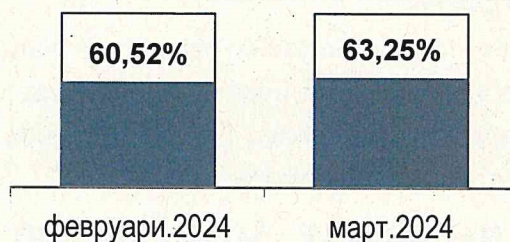
През месец март е преливал яз. „Пчелина“ без опасност за населението и инфраструктурата в района.

Към 31 март със запълване над 90% са язовирите: „Среченска бара“, „Пчелина“, „Кричим“ и „Розов кладенец“. Осигурена е проводимостта на речните легла до 500 метра след язовирните стени.

Изпускането на води от комплексните и значими язовири е съобразено с проводимостта на речните легла в съответствие с чл. 142 от Закона за водите.

За периода 29.02.2024 - 31.03.2024 г. наличният зафирен обем в язовирите се е увеличил с 178,1 млн.м³.

Наличните зафирени обеми в комплексните и значими язовири, в края на месец март са, както следва:

- язовири, от които водите се използват за питейно-битово водоснабдяване – 68,7% от общия им обем.
- язовири, от които водите се използват за напояване – 45,1% от общия им обем;
- язовири, от които водите се използват за енергетика – 75,4% от общия им обем.

От получените данни на регистрираните общи притоци на водосборите към комплексните и значими язовири за изминалото тримесечие на 2024 г., може да се направи следната приблизителна оценка:

- с обезпеченост 50 % – условия на средна по влажност година са притоците към язовирите: „Искър“, „Бели Искър“, „Белмекен“, „Чаира“, „Голям Беглик“, „Широка поляна“, „Батак“, „Въча“, „Студена“ и „Пчелина“;
- с обезпеченост 75% – условия на средно суха година са притоците към язовирите: „Бели Лом“, „Цанков камък“ и „Тракиец“;
- с обезпеченост 95% – условия на суха година са притоците към всички останали комплексни и значими язовири.

III. КОМПЛЕКСНИ И ЗНАЧИМИ ЯЗОВИРИ, ВОДИТЕ ОТ КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ

Сумарният зафирен обем на язовирите, от които водите се използват за питейно-битово водоснабдяване **към 31 март 2024 г. е 1 068,1 млн. м³, което представлява 68,7% от общия им обем и е приблизително с 0,2% по-голям спрямо обема към 29 февруари 2024 г., и с 3,8% по-малък от обема към 31 март 2023 г.**

Степента им на напълване е, както следва: яз. „Искър“ – 77,1%, яз. „Бели Искър“ – 52,9%, яз. „Среченска бара“ – 97,0%, яз. „Христо Смирненски“ – 83,2%, яз. „Йовковци“ – 79,8%, яз. „Тича“ – 57,3%, яз. „Камчия“ – 65,9%, яз. „Ясна поляна“ – 56,9%, яз. „Асеновец“ – 45,5%, яз. „Боровица“ – 91,7%, яз. „Студена“ – 93,8%, яз. „Дяково“ – 61,2%, яз. „Порой“ – 12,2% и яз. „Ахелой“ – 31,7%.

IV. ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ В ТОВА ЧИСЛО С МЕСЕЧНИЯ ГРАФИК ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ВОДИТЕ ОТ КОМПЛЕКСНИТЕ И ЗНАЧИМИ ЯЗОВИРИ

След анализ и преценка в съответствие с разпоредбите на чл. 53 от Закона за водите и приоритетите посочени в чл. 50, ал. 4 на ЗВ, с изготвяне на месечния режимен график за използване на водите на комплексните и значими язовири за м. март 2024 г. са предприети необходимите мерки за редуциране на заявките на водоползвателите, с цел разпределение на ресурса през цялата година.

С писма изх. №№ 26-00-2013/15.02.2024 г., 04-00-224/29.02.2024 г., 04-00-734/07.03.2024 г. и 04-00-735/07.03.2024 г. на МОСВ, МРРБ и МХГ са информирани за ниското запълване на част от язовирите по приложение №1 на Закона за водите, от които се използват водни обеми за питейно-битово водоснабдяване и за напояване.

Допълнително по инициатива на МОСВ се проведе среща на 14.03.2024 г., с представители на Министерство на земеделието и храните и „Напоителни системи“ ЕАД, за необходимостта от предприемане на всички необходими действия за акумулиране на водни обеми в язовирите, намаляване на загубите по напоителните канали и недопускане разхищението на води, с цел повишаване ефективността на водовземането и намаляване на използваните водни количества през напоителен сезон 2024 година. На срещата бяха представени данните за запълването на язовирите „Пясъчник“, „Домлян“ и „Тича“ и необходимостта от предприемане на спешни действия за осигуряване на води за земеделието. Подчертано беше, че заявените водни обеми за язовирите с нисък обем, ще бъдат намалявани за условията на суха и много суха година, в съответствие с утвърдения годишен график за 2024 година, като могат да бъдат и допълнително редуцирани, при липса на приток.

Съответно на 15.03.2024 г. в МОСВ беше проведена и среща с представители на Министерство на регионалното развитие и благоустройството, „Български ВиК Холдинг“ ЕАД, „ВиК-Бургас“ ЕАД, „ВиК-Варна“ ООД, „ВиК Сливен“ ООД и „ВиК-Шумен“ ООД. На срещата бяха изложени проблемите, за решаването на които трябва да бъдат предприети спешни действия с цел да бъде гарантирано водопотреблението на населението в източните и югоизточните райони на страната. Основният проблем касае язовирите „Камчия“ (водоизточник на гр. Варна, гр. Бургас и др. населени места по Черноморието), „Ясна поляна“ (водоизточник за гр. Бургас и др. населени места и курорти от Южното Черноморско крайбрежие и Бургаска област), „Тича“ (водоизточник за градовете Шумен, Велики Преслав и Търговище) и „Асеновец“ (основен водоизточник за гр. Сливен), които са с необичайно ниско

запълване за това време на годината. На проведената среща МОСВ постави въпроса за необходимостта от предприемане на спешни мерки за намаляване на загубите по водопроводната мрежа и търсене на алтернативи за обезпечаване на питейно-битовото водоснабдяване. При продължаване на тази тревожна тенденция с липса на приток, Министерство на околната среда и водите, в рамките на своята компетентност, чрез месечните режимни графици за използване на водите на комплексните и значими язовири, с цел обезпечаване на питейно-битовото водоснабдяване през годината, при постъпване на приток, характерен за условията на суха и много суха година, заявките на водоползвателите ще бъдат редуцирани, в съответствие с утвърдения годишен график за 2024 година.

През м. март с месечния график са редуцирани (намалени) разрешените води за питейно – битово водоснабдяване от яз. „Асеновец“, като останалото количество следва да се осигурява от алтернативни подземни водоизточници. Редуцирани са и водите за питейно – битово водоснабдяване от яз. „Тича“ и яз. „Камчия“, в съответствие с реално използваните през предходни години водни обеми, установени от контролната дейност на Басейнова дирекция „Черноморски район“.

Действията на МОСВ са насочени към балансирано разпределение на наличния ресурс и насърчаване на устойчивото му използване и опазване.

При липса на приток, чрез месечните графици се осигурява единствено равномерно разпределение на оставащия ресурс в язовира, но това няма да гарантира с необходимата обезпеченост водопотреблението на населението.

ПЕТЪР ДИМИТРОВ

Министър на околната среда и водите

